

Motion till riksdagen

1987/88:Bo521

av Paul Lestander och Tore Claeson (vpk)

om åtgärder mot radon i bostäder

Enligt SGAB-expertis orsakar bostadsradon ca 1 000 dödsfall per år i cancer i vårt land. Fler dör alltså av radon i bostäder än av trafikolyckor. Ändå är radonfaran knappast uppmärksammas i debatten. I ett tidigt skede ansågs bostadsradonet främst ha sin källa i byggnadsmaterial. Det var den blå lättbetong som tillverkades av alunskiffer under 40-, 50- och 60-talen som utpekades.

Staten beslutade 1979 om den s. k. radonutredningen som fick i uppgift att kartlägga riskerna och föreslå åtgärder. Denna utredning rekommenderade kommunerna att kartlägga alla fastigheter som överstiger gränsvärden på 400 Bq/m³ luft i befintlig bebyggelse. Gränsvärden har också införts för nybebyggelse till 70 Bq/m³ luft.

Tyvärn har kommunens arbete med dessa viktiga frågor stannat av efter det att Kommunförbundet rekommenderat kommunerna att först kräva kostnadsansvar från staten. Den forskning som har bedrivits har bekräftat att blå lättbetong är en stor strålningskälla, men än viktigare anses numera det s. k. markradonet vara.

Markradonet avges i berggrunden om denna innehåller klyvbart material. Här avses i första hand alunskiffer, uranhaltiga pegmatiter eller uranhaltiga graniter. Täckande jordskikt med ursprung ur dessa bergarter är också farliga strålningskällor. Radonet läcker sedan upp, främst där jordlagren är lättgenomsläppliga och tränger in genom otätheter i grundplattor och källarväggar.

Mycket höga strålningsvärden har uppmätts i hus belägna på sådan radonproducerande och lätt luftgenomtränglig mark. Särskilt där husen ventilerats med undertrycksteknik. Man har mätt upp till 15 000 Bq/m³ luft. Detta motsvarar en årlig strålningsdos på 1 000 millisievert, att jämföra med de 4 millisievert som, enligt SGAB, Tjernobylikatastrofen gav som mest i Gävleområdet.

Detta är alltså en miljö- och folkhälsofråga som borde angripas mycket beslutsamt. Vänsterpartiet kommunisterna hävdar att staten borde ta på sig ansvaret för att ett brett saneringsprogram genomföres på radonområdet. I bostadsdepartementets förslag i bilagan till budgetpropositionen 1987/88:100 läggs förslag om ett bidrag till småhus med radonproblem av viss storleksordning. Däremot föreslås inga åtgärder inom flerbostadshusen.

Vänsterpartiet kommunisterna kan inte godta att dessa glöms bort och att inga statliga initiativ tas för dessa bostäder.

Mot. 1987/88
Bo521

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts föreslås

att riksdagen hos regeringen begär förslag om ett saneringsprogram för att komma till rätta med radonproblemet i flerbostadshusen.

Stockholm i januari 1988

Paul Lestander (vpk)

Tore Claeson (vpk)